

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

**„НАУКА, ОСВІТА,
СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів та молодих науковців

**17-18 травня 2007 року
м. Рівне**

Рівне – 2007

УДК 001+37+316.3

ББК 72

Н 34

Рецензенти:

С.С. Пальчевський – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Рівненського державного гуманітарного університету

А.Я. Бомба – доктор фізико–математичних наук, професор кафедри інформатики та прикладної математики Рівненського державного гуманітарного університету

Н 34 Наука, освіта, суспільство очима молодих: Матеріали II Всеукраїнської науково–практичної конференції студентів та молодих науковців 17–18 травня 2007 року, м. Рівне. – Рівне: РВВ РДГУ, 2007. – 206с.

Збірник містить матеріали доповідей студентів, магістрантів, здобувачів, аспірантів, вчителів та викладачів провідних ВНЗ України. В публікаціях висвітлені актуальні питання педагогіки, психології, методики викладання окремих дисциплін у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах, особливості розробки та використання в освіті, науці, інших галузях прикладного програмного забезпечення.

Для студентів та магістрантів вищих навчальних закладів, вчителів та психологів загальноосвітніх навчальних закладів, наукових та педагогічних працівників.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.04.2007р.)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2007

© Автори, 2007

с.190–191). Акція „Вісла” завершила насилля над українцями Холмщини і Підляшшя, остаточна фаза якого розпочалася під час війни. Важко розраховувати на абсолютну точність даних, якими користується той чи інший автори, оскільки вони в документальних джерелах інколи суттєво відрізняються. В усякому випадку Холмщину і південну частину Підляшшя покинуло майже 250 тис. етнічних українців, і за різними даними, загинуло на місці до 15 тис. осіб (10, с.32).

Цілком зрозуміло, що депортації українців з Холмщини, як, зрештою, й усього Закерзоння заподіяли їм непоправної кривди. Ніякими мірками не виміряти людських втрат на місці і поневірянь впродовж десятиліть виселених. Безповоротно знищено багату, значною мірою унікальну, матеріальну і духовну культуру холмщаків.

Список використаних джерел

1. Трагічна доля українців Холмщини. Загальні завваги. Ю. Макар.[В:] А. Боровик.. Треті збори Всеукраїнської громадської організації „Конгрес українців Холмщини і Підляшшя”.
2. СРСР –Германия. 1939. Документы о советско –германских отношениях с апреля по октябрь 1939 г. Vilnius: Mokslas, 1989.
3. Енциклопедія Українознавства. – Т.1. –Париж: Молоде життя, 1995.
4. Список замордованих польськими бандами діячів Холмщини і Підляшшя // The Provincial / Archives of Alberta (Canada). Michael Khomiak Papers. 1997.
5. Надбужанщина. Сокальщина, Белзчина, Радехівщина, Каміначчина, Холмщина і Підляшшя. Історично –мемуарний збірник. –Т.2. – Нью –Йорк –Париж –Сідней –Торонто: Об’єднання Надбужанців, 1989.
6. Сергійчук В. Трагедія українців Польщі. – Тернопіль: КЖВ „Тернопіль”, 1997.
7. Сергійчук В. Трагедія українців Польщі. –Докум.
8. Макар Ю. Акція „Вісла”: Характер та наслідки для українців Польщі //Pamiety ny rok 1947. – Rzeszow: WSP., 2001.
9. Тру хан М. Українці в Польщі після другої світової війни. 1944–1984 – Нью –Йорк, 1990.

ПРИЧИНИ ТА ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ДЕПОРТАЦІЙНИХ АКЦІЙ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ 1939–1941 РОКІВ

Письмо Віталіна, студентка

Давидюк Р.П., канд. історичних наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Депортації виступали важливим елементом загальної репресивної політики радянської держави, її дієвим інструментом. Феноменальним було те, що репресивно – депортаційні акції проти народу мали під собою правову основу. Нормативну базу склали різні постанови, інструкції, накази, щоденні записки та інші звітні документи, які регламентували буквально все. Депортації були скеровані на руйнування структур попереднього державного та адміністративного апарату, польської системи управління і власності. Результатом такого підходу стало те, що у розряд ворогів радянської влади перевели не тільки тих, хто виступав проти неї зі зброєю в руках, а й тих, хто ставився до неї лояльно, однак критично оцінював методи її будівництва.

Якщо проаналізувати причини депортації народів за тим, як визначала їх радянська система, то вони зводяться до наступного: очищення суспільства від наявних і потенційних ворогів сталінізму, без акцентування уваги на відношеннях між ними. Оскільки потенційні вороги, на думку влади, могли „проявити себе в наступний критичний період, у період війни – найнебезпечнішим чином – масовим зрадництвом, повстанством, актами диверсій, розкладаючим впливом на навколишніх, тобто їх ворожа діяльність у власному таборі може стати вирішальним фактом поразки”. Судячи з усього, Й. Сталін вбачав вихід із становища у „похованні діючих внутрішніх і потенційних ворогів соціалізму в землі” [1, с.33].

Загалом, дослідники визначають чотири етапи депортації із Західної України в 1939–1941 роках.

Перший етап розпочався 10 лютого 1940 року. Вже на 13 лютого за різними даними із Західної України було депортовано біля 17.206 сімей (89.062 особи) [2, с.123–124]. Це переважно були польські осадники, лісники та їх родини.

Другий етап депортації розпочався 13 квітня 1940 року і тривав до червня цього ж року. Жертвами цієї акції стали переважно жінки і діти, тобто члени сімей заарештованих і засуджених громадян. Число виселених коливалося від 120 тисяч [3, 21] до 320 тисяч осіб [4, с.432].

Третій етап тривав впродовж червня – липня 1940 року, коли було вивезено близько 240 тисяч осіб [2, с.124].

Останній, четвертий етап депортацій відбувся у червні 1941 року. Його жертвами стали приблизно 300 тисяч осіб. Це переважно кваліфіковані робітники, залізничники, заможні селяни та інтелігенція [2, с.124].

Всі депортаційні акції проходили за єдиною технологією: одночасно у всьому регіоні, стосувалися визначеної категорії людей, проводилася за наперед підготовленими списками та визначеними умовами місць виселення. Постанови НКВС у 1940 році перерахували чотирнадцять категорій населення, що підлягали депортації. Так, до першої категорії входили троцькісти та інші „єретики марксизму”. У списки також включалися всі ті, хто колись їздив за кордон або мав „контакти з представниками іноземних держав”. Але більшість депортованих складали представники верхівки суспільства і члени їхніх сімей: політики, службовці, офіцери армії і поліції, адвокати, землевласники, бізнесмени, власники готелів та ресторанів, священники й активні прихожани [5, 19]. Жодна інструкція не виконувалася належним чином, адже за численними

свідченнями очевидців і жертв, в абсолютній більшості збір тривав півгодини, з хати забирали всіх, хто в ній перебував на той момент, що відразу приносило перевиконання накреслених планом цифр. Людей похапцем вантажили на підводи, звозили на залізничні станції у випадковій одежі, брутально заштовхували у товарні вагони. У формованих ешелонах не було жодного ізолятора, у кожен вагон вміщували по 50–60 осіб. Раз на 3 дні на великих зупинках, короткочасно відкривали вагони для подачі води, після чого ешелони з голодними, виснаженими арештантами дорослими і дітьми рухалися далі, до визначеного місця призначення. Сорокаградусний мороз зими 1940 року довершував справу, адже вагони не опалювалися.

Отож, польські осадники і службовці лісової охорони, чиновники і підприємці, німецькі колоністи були тими, хто потрапив під першу хвилю депортацій. Переселення польських колоністів-осадників було державною програмою польського уряду у 20–30-х роках, на яку спеціально виділялися земельні, матеріальні та фінансові ресурси. Якщо до Першої світової війни переважна більшість польського сільського населення проживала в змішаних у національному відношенні населених пунктах, то в умовах польського панування з'явилася велика кількість нових однонаціональних польських сільських поселень – осад. Так, у Дубнівському повіті виникло 7 суто польських військових осад, у Рівненському – 12 військових і 12 цивільних осад. Також поляки прибували на роботу в адміністративні органи, школи, державні і приватні установи, поліцію та військо.

Загалом, осадницька колонізація мала на меті послабити напругу в аграрному секторі власне Польщі, а також посилити охорону кордонів Другої Речі Посполитої. Саме тому значна частина осад була розміщена у прикордонних повітах Волинського воєводства, особливо в Кременецькому, Рівненському, Здолбунівському [6, 363].

Прихід у 1939 році радянської влади унеможливив подальше існування осадників на західноукраїнських землях. Уже з перших днів вони потрапили під пильний нагляд органів НКВС, а з листопада 1939 року розпочалася організація загальних зборів селян, на яких готувалися рішення про масове виселення осадників. Так, Клеванським районним відділом НКВС 23 березня 1940 року було заарештовано та відправлено до Рівненської в'язниці Фарановського Теофіла Францевича 1904 року народження, що мав осад у хуторі Швалежеров Старожуківської сільської ради Клеванського району [7, арк. 6]. Крім того, що Теофіл Фарановський був осадником, його звинувачували у приналежності до польської поліції. Працюючи поліцейським у селі Дядьковичі з 29 серпня до 17 вересня 1939 року, він „вимагав від солтисів виконання розпоряджень польського уряду, виявляв дезертирів, слідкував, щоб населення не вивішувало червоних прапорів” [7, арк. 9]. Проте, під час допитів вину Т.Ф.Фарановського слідчим довести не вдалося, справу було закрито, а заарештованого на певний час звільнено.

Такі випадки були непоодинокими. Зокрема, мешканець села Карцево Познанського воєводства Новачек Стефан Лаврентійович, 1898 року народження, служив рядовим у польській армії з 1919 по 1920 рік [8, арк.5]. Стефан Лаврентійович був активним членом товариства Польського Червоного Хреста. За військову службу він отримав осад у селі Велика Полянка Дубнівського повіту. 24 грудня 1939 року Стефана Новачека заарештували та відправили до Дубнівської тюрми. Звинувачували осадника в тому, що він, будучи ворогом радянської влади, приймав участь у підготовці збройного повстання. Подібні звинувачення довести не вдалося, тому було прийнято рішення про припинення слідства та звільнення заарештованого. З громадянина С. Новачека органи НКВС взяли підписку про невийзд з постійного місця проживання [8, арк. 12–13]. Можна припустити, що особою цього осадника у майбутньому ще могли зацікавитися в органах НКВС, однак дані про подальшу долю сім'ї Новачека у кримінальній справі відсутні.

Перепис 1939 року зафіксував існування на Волині значної кількості німців. До 1940 року це була четверта за кількістю національна меншість на українських землях [9, с.1768]. Головним чином, це були колоністи, що заселяли райони поблизу Рівного і Луцька. Німецьку мову визнали рідною майже 47 тисяч осіб. Серед німців переважали протестанти – 89,8%. Більшовицькі репресії торкнулися волинських німців, які формували майже 140 колоній у Рівненському, Корецькому, Костопільському, Сарненському та деяких інших районах [10, 14].

4 листопада 1939 року у засобах масової інформації було опубліковано угоду між урядами Радянського Союзу і Німеччини про майбутню евакуацію німецьких громадян із регіонів польської Волині, Галичини та Західної Білорусії на їх історичну батьківщину. Переселенню підлягало майже 60 тисяч волинських німців [11, 14].

Бажаючих виїхати в Німеччину з Рівненського повіту була 5.301 особа (1.049 господарств) [12, арк. 3]. Так, з міста Костопіль на 1939 рік, 214 жителів німецької національності бажали виїхати за межі СРСР [13, 14].

Таким чином, польські осадники, чиновники, підприємці, німецькі колоністи були тими, хто потрапив під першу хвилю депортацій, що відбувалася відповідно до Постанови РНК СРСР від 29 грудня 1939 року № 2122–617 сс про виселення із західних областей України польських осадників у Кіровську, Пермську, Вологодську, Архангельську, Іванівську, Ярославську, Новосибірську, Свердловську та Омську області, Красноярський та Алтайський краї та Комі АРСР на лісорозробки. Під прикриттям осадників до списків тих, хто підлягав депортації, вносилися також українці, зокрема лісники, члени сімей репресованих та інші. Часто у цей трагічний реєстр потрапляли люди, які нічим не провинилися ні перед новою владою, ні перед народом, а їх провина полягала лише в тому, що у них виявилася більше землі, ніж передбачала інструкція НКВС, більша хата, ніж в інших, був свій млин, або ж магазин, готель, харчовня чи просто вони чимось не сподобалися новоспеченим активістам.

Процесом депортації польського населення керували В. Меркулов і тодішній нарком внутрішніх справ УРСР І. Серов. В областях створювалися спеціальні трійки для проведення депортаційних акцій. Области були поділені на оперативні дільниці зі своїми трійками на чолі [14, с.583].

Щодо кількості виселених під час депортації, то однієї, остаточної цифри поки що немає. Іван Білас вказує число фактично виселених під час першого етапу депортацій по Рівненській області на 13 лютого 1940 року – 1.601 сім'я, або 7.922 особи; залишено по хворобі – 95 осіб; відсутні – 148 осіб; втекли по дорозі – 11. В цілому із Західної України було депортовано 17.206 сімей (89.062 особи); залишено тимчасово через хвороби – 1.457 осіб; були відсутні на момент операції – 2.152 особи; переїхали в інші райони до початку операції – 690 осіб; заховалося під час операції – 56 осіб; втекли під час операції – 34 особи [15, с.153–154].

Адміністративно-командна система розглядала виселення народів як засіб врегулювання міжнаціональних конфліктів, ослаблення соціальної напруженості. В умовах жорстких рамок беззаперечного підкорення обставинці того часу, покірності навряд чи хтось міг висунути альтернативу цьому заходу, реалізація якого здійснювалася примусовим шляхом і мала широку практику у світовому масштабі.

Таким чином, проблема депортації для населення західноукраїнського регіону є доволі болючою. Адже втрата 10% населення, більшість з яких були ні в чому не винні, а просто стали заручниками несприятливих обставин своїм відлунням буде нагадувати про себе ще довгий час.

Список використаних джерел

1. Бугай М.Ф. Депортації населення з України (30–50-ті роки) // УІЖ. – №10. – С. 32–38.
2. Кучерепа М.М., Вісин В.В. Волинь: 1939–1941рр.: Навчальний посібник. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2005. – 486с.
3. Пацула Й. Волинь – мій біль, моя надія. Штрихи до історії краю. – Рівне: Азалія, 2005. – 224с.
4. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К.: Наукова думка, 1995. – 688с.
5. Кучерепа М.М. Репресії НКВС проти волинян у 1939–1940 роках // Реабілітовані історією. Збірник наукових статей і матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції „Реабілітовані історією”, Луцьк, 5–6 грудня 2002р. – Луцьк: Надстир'я, 2003. – С. 11–26.
6. Давидюк Р. Доля польських осадників в умовах радянізації 1939–1941рр. // Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Рівненська область. – Кн.1. – Рівне: ВАТ „Рівненська друкарня”, 2006. – С. 362–370.
7. Державний архів Рівненської області (ДАРО), ф. Р–2771, оп.2, спр. 2909.
8. ДАРО, ф. Р–2771, оп. 2, спр. 2932.
9. Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Гол. ред. В.Кубійович. – Л.: „Молоде життя”, Т.5, 1996. – 2395с.
10. Злочини більшовизму на Рівненщині (1939–1941) // Рівненщина репресована, депортована, мордована 1939–1941: матеріали громадський історико-правових слухань у Рівному 9 червня 1996 року. – Рівне: Азалія, 1997. С. 6–30.
11. Вітренко В.В. Література волинських німців // Кн. перша. – Житомир: Видавництво „Волинь”, 2003. – 260с.
12. ДАРО, ф. Р–106, оп. 1, спр. 4.
13. ДАРО, ф. Р–185, оп.1, спр.6.
14. Киричук Ю.А. Терор і тероризм у Західній Україні. // Політичний терор і тероризм в Україні ХІХ–ХХ ст. Історичні нариси. – К.: Наукова думка, 2002. – С. 548–595.
15. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953: суспільно-політичний та історико-правовий аналіз: у 2-х кн. – Кн.1. – К.: Либідь – Військо України, 1994. – 432с.

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В СКЛАДІ ПОЛЬСЬКОГО КОРОЛІВСТВА І ВЕЛИКОГО ЛИТОВСЬКОГО КНЯЗІВСТВА

Середюк О.А., студент

Карпукіна Т.О., аспірант

Рівненський державний гуманітарний університет

Галицько-Волинське князівство розвинулося тоді, коли зросли навколо нього такі централізовані держави як Польща, Литва, Угорщина, Молдавія, Московія, Кримське ханство, Туреччина. Для України в ХІV ст. наступив фатальний момент – вона втратила свою незалежність. Трагізм ситуації полягає в тому, що неволя тривала сотні літ, фактично до наших днів, якщо не враховувати періоди національного визволення ХVІІ–ХVІІІ ст. і 1917–1921рр.

Активну зовнішню політику проводило Литовське князівство. Оточене непрохідними для кінноти лісами і болотами, воно було недосяжним для монголо-татарських орд. У запеклій боротьбі з німецькими хрестоносцями, які насувалися з півночі, розрізнені язичеські литовські племена об'єдналися у сильну державу під керівництвом князя Міндовга. Вже в першій половині ХІV ст. литовці захопили половину Білорусії. У 30-х рр. ХІV ст. вони почали завойовувати українські землі: Дорогичинську, Берестейську, Турово-Пінську, Прип'ятську.

У 1340 р. волинські бояри запросили на престол Любарта Гедиминовича. Брат Любарта, великий князь литовський Ольгерд, приєднав до своєї держави в другій половині ХІV ст. Правобережну і Лівобережну Україну. Населення, яке розорили монголо-татари, майже не чинило опору литовцям. У 50-х рр. ХІV ст. вони

ЗМІСТ

Секція 1. Молодий педагог

1. <i>Аблаєва З.Р.</i> Соціально – філософские проблеми комп'ютеризації	3
2. <i>Аблітарова А.Р.</i> Проблеми формування полікультурної компетентності дошкільників в умовах трансформаційних процесів	4
3. <i>Аблязізова Г., Анафієва Э.Р.</i> Двужычыное образование младших школьников в поликультурном пространстве.	6
4. <i>Анафієва Е.Р.</i> Проблема формування вимовних умінь та навичок у молодших школярів.	8
5. <i>Балдинюк О., Побірченко Н. С.</i> Шляхи оптимізації культурно – дозвіллевої діяльності підлітків	10
6. <i>Бекирова Л.Э.</i> Особенности формирования готовности учителей начальных классов к применению интерактивных технологий обучения.	12
7. <i>Білик О., Яциур М. С.</i> Інтерактивні технології в профорієнтаційній роботі з учнями початкових класів.	14
8. <i>Борисюк І.А., Коваль В.В.</i> Методика проведення нестандартних уроків з математики.	15
9. <i>Войтович І.С.</i> Застосування психологічних тестів для дослідження рівня сформованості пізнавальних умінь.	17
10. <i>Войтович О.П.</i> Впровадження і розв'язування міжпредметних пізнавальних задач з фізики.	18
11. <i>Гаврюсєва Т.</i> Методика розробки тестових програм для використання в умовах кредитно – модульної системи навчання.	19
12. <i>Галатюк Ю. М.</i> Про гуманізацію вивчення природничих дисциплін в сучасній школі	20
13. <i>Герасименко Т.</i> Соціально – педагогічні перетворення в контексті дошлюбної підготовки молоді.	21
14. <i>Глинюк І., Войтович І.С.</i> Підвищення інтересу до вивчення хімії в загальноосвітніх закладах.	22
15. <i>Дикало В.І., Комаровська О.А.</i> «Національне виховання» та «етновиховання» в сучасній етнопедагогіці.	24
16. <i>Дорожко Т., Гавриш І.В.</i> Особливості конструювання занять евристичного типу	25
17. <i>Дякович Л.А., Яциур М.С.</i> Роль політехнічних загальнотрудових вмінь в професійному самовизначенні учнів основної школи	26
18. <i>Євтушенко Н.М., Кирильчук Ю.В.</i> Використання інтерактивних технологій при формуванні політехнічних знань та вмінь в учнів 8 – 9 класів на заняттях трудового навчання.	27
19. <i>Зброжек Д., Яциур М.С.</i> Застосування методу проєктів у трудовій підготовці учнів основної школи.	29
20. <i>Зель І.О., Дубровська Л.О.</i> Професійна комунікативна компетентність спеціалістів гуманітарного профілю та її значення у підготовці майбутніх андрагогів.	30
21. <i>Карпенко Н., Палій О.А.</i> Інтеграція змісту освіти як один з шляхів формування професійної компетентності фахівців дошкільної галузі: досвід Швеції	31
22. <i>Катинська Л., Семенов О.О.</i> Педагогічні задачі як засіб реалізації принципу фундаментальності в професійній підготовці майбутнього учителя.	33
23. <i>Ковальчук Т.П., Костюк М.П.</i> Принципи мінімізації ризиків навчально – виробничого травматизму.	35
24. <i>Козак Є.М., Кирильчук Ю.В.</i> Використання інноваційних технологій навчання в зош на заняттях з трудового навчання.	37
25. <i>Козлюк О.А.</i> Вплив сім'ї на формування гуманістичного спілкування у старших дошкільників.	39
26. <i>Крайчук О.В., Соколовська О.П.</i> Вивчення вищої математики студентами нематематичних спеціальностей у контексті Болонського процесу	40
27. <i>Кривець С., Падул Н.О.</i> Теоретичне обґрунтування критеріїв та ознак сформованості інформаційно – пошукової компетентності майбутніх учителів.	41
28. <i>Кудусова А.Ш.</i> Сложности теоретического моделирования гуманистической направленности будущих учителей начальных классов.	43
29. <i>Левчиенюк В.Я.</i> Електронний секундомір для шкільного демонстраційного експерименту.	45
30. <i>Лупенко – Ковтун С.М., Мартіросян Л.А.</i> Нестандартний урок в інтерактивному режимі.	46
31. <i>Матвєєва Н.</i> Школи передового педагогічного досвіду на службі молодим учителям.	48
32. <i>Матвійчук А.Д.</i> Концентроване навчання вищої математики студентів з особливими потребами.	50
33. <i>Матвійчук Н., Сілков В.В.</i> Застосування мультимедійних програмних засобів на уроках математики.	51
34. <i>Мирончук Т., Войтович І.С.</i> Організація хімічних досліджень в домашніх умовах.	53
35. <i>Момотюк Л.Б., Євтух М.Б.</i> Педагогічні умови громадянського виховання молодших школярів.	54
36. <i>Мусяця Л., Сілков В.В.</i> Задачі, як реалізація поставленої мети завдання. Творча робота над ними.	56
37. <i>Павлюк, Р., Сулаєва Н.В.</i> Креативність та педагогічні технології у контексті сучасності.	57
38. <i>Падалка О.І.</i> Формування пріоритетних цінностей у майбутніх вихователів.	58
39. <i>Пархомець Ю., Галатюк Ю.М.</i> Експериментальні задачі в структурі лабораторних робіт з фізики.	59
40. <i>Сейдаметова Л.Н.</i> Психолого – физиологические основы межпредметных связей в обучении.	60
41. <i>Сидяк Ю.С., Мислінчук В.О.</i> Технологічні особливості тематичного контролю знань учнів у контексті програмованого вивчення фізики.	61
42. <i>Сілков В.В., Сілкова Е.</i> Деякі аспекти технології переходу на кредитно – модульну систему підготовки вчителів початкових класів.	63

43. *Стасьонюк О., Левківський М. В.* Науково – дослідницька робота учнів шкільних лісництв у системі профорієнтаційної роботи: досвід Житомирської області. 64
44. *Страхонюк І. П.* Формування професійних інтересів і намірів 66
45. *Троцюк М., Семенов О.С.* Ієрархія ціннісних орієнтацій студентів педагогічного коледжу 69
46. *Холод О.В., Поніманська Т.І.* Педагогічні умови соціалізації дітей 6 – 7 року життя, які виховуються в дитячому будинку. 72
47. *Челишкіна О.В.* Формування професійної спрямованості учнів у процесі трудового навчання 73
48. *Шабаліна В., Сварковська Л.А.* Теоретичні аспекти використання дидактичних ігор у процесі навчання молодших школярів. 76
49. *Шевчук О., Побірченко Н.С.* Педагогічні аспекти діяльності колеги Павла Галагана (1871–1920рр.) . . 77
50. *Якобчук А.Л., Юсенко А.С.* Формування культури праці і реалізація ресурсозберігаючих технологій учнів. 78
51. *Янчук В.В., Сингаївський Д.В.* Формування конструкторських умінь та навичок у старшокласників. . 79
52. *Сяська І.О.* Дослідження рівнів сформованості екологічної свідомості старшокласників. 81
53. *Дем'яненко І.* Використання положень гуманітарної педагогіки як передумова збереження психологічного благополуччя суб'єктів навчального процесу. 85

Секція 2. Молодий психолог

54. *Волювач О.С., Шевченко Н.Ф.* Професійне самовизначення як смисл професійної діяльності 88
55. *Галицька О., Татенко В.О.* Про актуальність суб'єктно –вчинкової парадигми при дослідженні особистісної зрілості. 89
56. *Димченко Н.* Формування психологічної готовності майбутніх менеджерів –економів до професійної діяльності. 90
57. *Зелінська О., Бурдяк В.І.* Протестний потенціал демократичних трансформаційних процесів українського суспільства. 91
58. *Колесник О.М., Горська Г.О.* Особистісна підготовка практикуючого психолога. 92
59. *Куликовська Н.* Функціонування емотивного компонента в семантиці гендерно маркованих фразеологічних одиниць. 94
60. *Міньков Д.* Деякі аспекти соціалізації підлітків у позашкільних навчальних закладах 95
61. *Мосол Н.* До питання формування особистісної готовності до вибору професії психолога. 97
62. *Остапчук Н.О.* Виховання моральних якостей дитини за допомогою метафори. 98

Секція 3. Молодий природодослідник

63. *Белеля М, Мельник В.Й.* Дослідження якості води р. Іква. 100
64. *Кілюшик Т., Грюк І. Б.* Переваги і недоліки використання генетично модифікованих продуктів. 101
65. *Костолович М., Клименко М.О.* Екологічний стан природних ресурсів боліт Полісся 102
66. *Кравчук В., Мельник В.Й.* Проблеми забруднення атмосферного повітря міста Рівне автотранспортом. 103
67. *Максимець Оксана, Грюк І. Б.* Морфологічні зміни сосни звичайної (*Pinus Sylvestris L.*) як індикатор радіаційного забруднення. 104
68. *Мантула М.В., Мельник В. Й.* Дослідження якості води річки Устя. 106
69. *Олексюк В., Шпак В.І.* Життя, віддане науці (природодослідницька діяльність вченого –ботаніка Антонія Анджеївського) 108
70. *Петрук К., Грюк І.Б.* Радіобіологічні реакції рослин. 110
71. *Поніманський Л.В.* Разработка автоматизированной системы управления технологическим процессом по производству древесных гранул. 112
72. *Суходольська І., Мороз Є.П.* Інтродукція популяції пальчатокорінника фукса з природної флори в культуру. 113
73. *Теслюк Н.Я., Лико Д.В.* Пошкодження Каштана кінського (*Aesculus hippocastanum*) у парковому господарстві. 115
74. *Хоменчук Т.С., Тищук В.І.* Дефекти структури кристалів. Види дислокацій. 116
75. *Чернявська О., Грюк І.Б.* Підвищення радіозахисних властивостей хлібобулочних виробів добавками нетрадиційної сировини рослинного походження. 119
76. *Чернявська О., Грюк І.Б.* Забруднення харчових продуктів та шляхи зниження в них рівня токсичних речовин. 120

Секція 4–5. Молодий математик –програміст

77. *Гаврилюк В., Бомба А.Я.* Чисельне розв'язання модельних крайових задач на квазіконформні відображення в областях з неоднорідними включеннями та вільними межами 122
78. *Гаврюсєв С., Сяський А.О.* Математична модель часткового підсилення пластинки з криволінійним отвором двома стержнями в умовах циліндричного згину. 122
79. *Гнедко Н.М.* До питання використання ресурсів Internet в освітніх цілях. 123
80. *Громов Д.В.* Про необхідність вивчення функціональних можливостей інформаційно –пошукових систем мережі Інтернет. 124

81. *Климюк Ю.Є.* Просторові нелінійні сингулярно збудені крайові задачі типу “конвекція – дифузія” . . . 125
82. *Левінська І., Петрівський Я.Б.* Моделювання кінетики газоутворення водню із використанням програмних продуктів комп’ютерної математики. 126
83. *Мимрик Л., Коц І.В.* Математична модель потоку рідини через діафрагми нестандартних розмірів. . . 128
84. *Онищук В.В.* Проблеми захисту інформації в інформаційних мережах. 129
85. *Остачук Н.О., Крайчук С.О.* Додаткові функції задання та побудови графіків в програмі Mathcad. . . 130
86. *Подолець В., Петрівський Я.Б.* Модель фільтраційних процесів при дослідженні наслідків техногенної діяльності. 132
87. *Циганчук Л., Присяжнюк І.М.* Асимптотичний метод розв’язування одного класу нелінійних сингулярно збудених крайових задач типу „конвекція – дифузія – масообмін” 134
88. *Шафран Л., Петрівський Я.Б.* Інформаційно-моделююча система вилугування корисних компонентів. 136

Секція 6. Молодий філолог

89. *Антончук О., Хом’як І.М.* Лінгвістичні основи навчання орфографії в школі. 138
90. *Борицький В., Павлова О.І.* Місце термінології у системі сучасної англійської мови науки. 139
91. *Борицький В., Павлова О.І.* Лінгвістичні особливості медичної підмови сучасної англійської мови. . . . 140
92. *Гриценко А. Пульпер С.О.* Актуалізація опорних знань п’ятикласників у засвоєнні фольклорних творів 142
93. *Качанова Д., Шульжук Н.В.* Стилiстичний аспект дослідження синтаксичної організації творів Олександра Довженка. 143
94. *Смелянська В., Редько В.Г.* Сучасні підходи до планування програми з іноземної мови у початковій школі США. 145
95. *Фрідрих А., Вербець В.В.* Проблема підготовки майбутніх учителів –філологів до дослідницької діяльності в теорії і практиці вищої школи. 146
96. *Халимон І., Редько В.Г.* Умови формування професійної компетентності майбутніх учителів з другої спеціальності “Іноземна мова” 148
97. *Ярута Н.* Вибір героя біографічного твору. 149

Секція 7. Молодий історик

98. *Бородинська Л., Галуха Л.Ю.* Товариство взаємної допомоги євангельських християн у Другій Речі Посполитій. 152
99. *Ворон О.* Німецькі масові організації та їхня роль у суспільно –політичному житті міжвоєнної Чехословаччини. 153
100. *Герасименко О., Безклубенко С.Д.* Вплив традицій міської культури воліні на становлення української національної ідентичності 156
101. *Давидчук С., Сеєрова О.В.* Правовий статус російського дворянства згідно жалуваної грамоти 1785 р. 157
102. *Довгалець О., Карпуніна Т.О.* Гривні і куни стародавніх слов’ян. 158
103. *Желізняк В., Гур’янова І.Е.* Україна в глобалізаційних процесах. 160
104. *Іванченко О., Постоловський Р.М.* Виникнення вишеградського трикутника і прийняття декларації 162
105. *Капустін Г.М., Сеєрова О.В.* Сутність явища метаморфічного фаворитизму. 164
106. *Карпуніна Т.О., Гайбонюк В.Д.* Волинь 1939року: початок українсько –польського протистояння. . . 166
107. *Кравченко О., Побіргченко Н.С.* Історико –дослідницька діяльність Пантелеймона Куліша у 40 –і роки XIX століття. 169
108. *Ліончук О.П., Галуха Л.Ю.* „Майдан” як неінституційований вияв прямої демократії. 170
109. *Маркович В., Сеєрова О.В.* Реалізація анархістської ідеї в контексті революції 1905 –1907 рр. в Росії. 171
110. *Наумов А.С.* Президентські вибори – 2004 в Росії: причини перемоги В.Путіна 172
111. *Пилипович Т.В., Карпуніна Т.О.* Трагічна доля українців Холмщини періоду 1939 –1947 рр. в контексті українсько –польських відносин. 174
112. *Писцьо В., Давидюк Р.П.* Причини та початковий етап депортаційних акцій в Західній Україні 1939 –1941 років. 176
113. *Середюк О.А., Карпуніна Т.О.* Українські землі в складі Польського Королівства і Великого Литовського Князівства. 178
114. *Тимочко І.Б.* Волинське єпархіальне училище у другій половині XIX – початку XX ст. 181
115. *Швець Д., Карпуніна Т.О.* Берестейська унія та її вплив на українську національну еліту. 183
116. *Шмид О., Шеретюк В.М.* Еволюція національної політики царського уряду на Волині в XIX ст. . . . 185

Секція 8. Молодий громадянин держави

117. *Веренько В., Бурдяк В.І.* Участь молоді та молодіжних об’єднань у політичних процесах України: політичний та морально –етичний аспекти. 187
118. *Зайва Ю.А.* Спільна робота дошкільного закладу і сім’ї щодо статево –рольової соціалізації дітей дошкільного віку. 188
119. *Князєв А., Ротар Н.Ю.* Проблема формування політичної компетентності молоді в Україні. 189
120. *Корольова Н., Гавриш І. В.* Педагогічні умови формування національно –політичної еліти молоді. . 190

121.	<i>Ларіна Т., Тезікова С.В.</i> Діяльність професійних об'єднань у вирішенні питання професійної реалізації вчителів у США.	191
122.	<i>Марчук Г.В.</i> Особливості формування основ соціальної поведінки дошкільників.	193
123.	<i>Міркевич В.П.</i> Проблема виховання соціальної компетентності дітей дошкільного віку у теорії і практиці дошкільної освіти.	194
124.	<i>Сливка В.П., Тезікова С.В.</i> Портфоліо як засіб професійного вдосконалення молодого фахівця (за результатами вивчення досвіду США)	194
125.	<i>Сошников А.А., Семькин Н.В.</i> Повышение правовой культуры в г.Донецке и Донецкой области путем реализации специальных программ, на примере Донецкого регионального информационно – правового центра (ДРИПЦ)	196
126.	<i>Удод О.В.</i> Проблеми соціальної адаптації дітей з особливими потребами засобами монтесорі –педагогіки.	197
127.	<i>Цікул І., Ротар Н.Ю.</i> Політична соціалізація як механізм формування гендернорівних орієнтацій української молоді.	198
128.	<i>Черній А.Л.</i> Легітимізаційний синдром суспільно –політичної кризи.	199
129.	<i>Чорний Б., Мармуль Л.О.</i> Ефективна регіональна політика як шлях до економічної єдності України.	200
	ЗМІСТ.	202

Наукове видання

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Матеріали II Всеукраїнської
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців

17–18 травня 2007 року
м. Рівне

Відповідальний за випуск – Войтович І.С.
Комп’ютерна верстка – Войтович І.С.

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 25. Тираж 150 прим. Зам № 25/1.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно–видавничого відділу РДГУ
33000 м. Рівне, вул.С.Бандери, 12